

---

*Budžeta kontroles komiteja
Priekšsēdētājs*

26.2.2021

Johan Van Overtveldt
Budžeta komitejas
priekšsēdētājam
BRISELĒ

Temats: **Atzinums par jautājumiem, kas saistīti ar 2022. gada budžeta procedūras pamatnostādņēm — III iedaļa 2020/2265(BUI)**

Godātais priekšsēdētāj!

Budžeta kontroles (CONT) komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Budžeta komiteju, gatavojot Eiropas Parlamenta pamatnostādnes 2022. gada budžeta procedūrai, ņemt vērā turpmāk izklāstītos apsvērumus.

Neizpildītās saistības (RAL)

1. CONT pauž bažas par to, ka:
  - 2019. gadā turpināja palielināties neizpildīto saistību (RAL) apmērs, 2019. gada beigās sasniedzot 298,0 miljardus EUR (salīdzinājumam 2018. gadā to apmērs bija 281,2 miljardi EUR). 2019. gadā tās atbilda 2,7 gadiem saistību apropriāciju, kas ilga vairāk nekā vienu gadu, t. i., palielinājās salīdzinājumā ar 2,3 gadiem 2012. gadā, kas bija iepriekšējās DFS attiecīgais gads;
  - 2019. gadā neizpildītās saistības sasniedza visu laiku augstāko līmeni sakarā ar to, ka saistību apropriācijas regulāri pārsniedza maksājumu apropriācijas un maksājumu vajadzības tika atliktas uz 2021.-2027. gada DFS;
2. CONT norāda, ka pēdējos gados maksājumu apropriāciju līmenis gada budžetos bijis ievērojami zemāks nekā DFS noteiktās robežvērtības, līdz ar to nākotnē varētu veidoties lielākas maksājumu vajadzības un rodas spiediena uz budžetu risks; uzsver, ka neizpildīto maksājumu apropriāciju apjoms lielā mērā tiks segts nākamajā DFS;
3. CONT vērš uzmanību uz to, ka galvenie finanšu riski, kam ES budžets bija pakļauts

2019. gadā, bija saistīti ar finanšu operācijām, kas izpaudās kā aizdevumi, kurus sedz tieši no ES budžeta (53,7 %), un finanšu operācijām, kuras sedz no kāda ES garantiju fonda (46,3 %); konstatē, ka, ieskaitot iespējamus turpmākos maksājumus, kas saistīti ar Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) garantiju, kopējais risks ES budžetam 2019. gada beigās sasniedza līdz pat 90,5 miljardus EUR;

4. tādēļ CONT aicina Komisiju gada pārskatā par garantijām, ko sedz no ES vispārējā budžeta, sniegt pilnīgu priekšstatu par ES budžeta pakļautību riskam, tostarp par risku, ko rada ESIF garantija, kā arī visas attiecīgās turpmākās finanšu operācijas;
5. CONT norāda, ka Savienība ir aizvien vairāk izmantojusi finanšu instrumentus un EIB grupai sniegtās budžeta garantijas; atgādina, ka pašlaik uz EIB grupas darbībām, kuras netiek finansētas no Savienības budžeta, bet palīdz īstenot tos pašus Savienības mērķus, neattiecas Revīzijas palātas revīzijas pilnvaras; stingri aicina EIB dot Revīzijas palātai atļauju pilnībā revidēt EIB darbību pareizību, kā arī tās finansēšanas darbības;

Covid-19 pandēmija

6. CONT uzskata, ka Parlamentam ir pilnībā jāiesaistās Eiropas Atveseļošanas instrumenta līdzekļu izmantošanas nodrošināšanā;
7. CONT ņem vērā ES budžeta izdevumu palielināšanu, lai atbalstītu ES vācīnu stratēģiju un citas darbības, kas saistītas ar reaģēšanu veselības jomā uz Covid-19, piešķirot finansējumu Ārkārtas atbalsta instrumenta ietvaros, kā arī ar pētniecību, EIB un ārēju finansējumu, tostarp Komisijas iniciatīvu no dalībvalstīm iekasēt papildu iemaksas 750 miljonu EUR apmērā; tādēļ ir ārkārtīgi svarīgi, lai Komisija nodrošinātu pilnīgu pārredzamību attiecībā uz vācīnu iepirkšanu un izplatīšanu; uzsver, ka atceltās saistības pētniecības jomā 2019. gadā bija 635 miljoni EUR un saskaņā ar Finanšu regulas 15. panta 3. punktu tās ir pieejamas atkalizmantošanai, lai atbalstītu Eiropas veselības sagatavotību un reaģēšanu krīzes situācijās;
8. CONT norāda, ka 2020. gadā un turpmākajos gados Covid-19 pandēmijai būs ievērojama globāla ietekme, kā arī būtiska ietekme uz ES budžetu, un šajā ziņā, sākot ar 2020. gadu, Savienības tūlītējās reaģēšanas iniciatīvu īstenošana ietekmēs daudzu aktīvu un saistību atzīšanu, novērtēšanu vai pārklasificēšanu Savienības finanšu pārskatos;
9. CONT aicina Komisiju saistībā ar Covid-19 krīzi atkārtoti novērtēt, vai pastāvošie mehānismi, kas izmantojami, lai mazinātu ES budžeta pakļautību riskam, ir pietiekami un piemēroti, un pārskatīt mērķa nodrošinājuma likmes garantiju fondiem, kas sedz no ES budžeta piešķirtās garantijas; aicina Komisiju nodrošināt pārvaldības un kontroles sistēmu pārredzamību, efektivitāti, pārskatu pieņemamību un pakārtoto izdevumu likumību un pareizību; uzsver, ka ir nepieciešama sadarbspējīga digitālā uzraudzības un ziņošanas sistēma, lai sistemātiski un reāllaikā sekotu līdzi izdevumiem, kas izriet no Savienības budžeta, un finansējuma galīgajiem saņēmējiem (fiziskām personām), lai nodrošinātu atbilstību pareizas finanšu pārvaldības standartiem; norāda, ka budžeta izpildes apstiprināšanas procedūrā Revīzijas palātai un Parlamentam būtu rūpīgi jākontrolē finanšu risks, ņemot vērā to lielo mērogu;

Savlaicīga apguve

10. CONT norāda, ka 2019. gadā Eiropas strukturālo un investīciju fondu ("ESI fondi") līdzekļu apguves vispārējais līmenis bijis zemāks nekā attiecīgajā iepriekšējās DFS gadā, tikai deviņām dalībvalstīm 2014.-2020. gada DFS bija vērojams augstāks līdzekļu apguves līmenis nekā iepriekšējā DFS un ka kopumā līdzekļu apguves temps 2019. gadā saglabājās gandrīz tieši tāds pats kā 2018. gadā;
11. turklāt CONT norāda, ka līdz 2019. gada sākumam, kad 2014.-2020. gada DFS jau bija darbojusies piecus gadus, līdz galasaņēmējiem bija nonākuši tikai aptuveni 17 % no kopējā ESI finansējuma, par kuru saistības uzņemtas ar dalīti pārvaldīto finanšu instrumentu (DPFI) starpniecību; aicina Komisiju uzlabot ziņošanas un datu pārvaldības sistēmas, lai palielinātu šo izdevumu pārredzamību un izsekojamību;
12. CONT aicina Komisiju izstrādāt rīcības plānu, tostarp pārskatīt EIB grupas ceļvedi, paredzot skaidrus stimulus pieejamo līdzekļu efektīvai apguvei, un palīdzēt dalībvalstīm atrast atbilstīgus projektus ar skaidru Eiropas pievienoto vērtību;

Interesu konflikts un tiesiskums

13. CONT norāda, ka ar Finanšu regulas 61. pantu kopš 2018. gada augusta ir paplašināta interešu konfliktu definīcija; uzsver, ka Komisijai ir pienākums nodrošināt šo noteikumu pienācīgi rūpīgu īstenošanu visā Savienībā, kā arī to, lai Savienības budžeta izpildes gaitā tiktu efektīvi un iedarbīgi risinātas visu veidu interešu konfliktu situācijas;
14. CONT pauž bažas par finansiāliem zaudējumiem, ko izraisījuši vispārēji trūkumi saistībā ar tiesiskumu vairākās dalībvalstīs, kas padara spēkā esošos sūdzību un aizsardzības mehānismus par spēkā neesošiem vai neefektīviem; aicina Komisiju nekavējoties nodrošināt Savienības finansiālo interešu aizsardzību visos aspektos, lai novērstu turpmāku negatīvu ietekmi uz ES budžetu, izmantojot nosacījumu mehānismu;
15. atgādina par Eiropas Parlamenta 2020. gada 17. decembra rezolūciju, kurā uzsvērts, ka likumdevēji ir vienojušies par to, ka Regula par vispārēju nosacītības režīmu Savienības budžeta aizsardzībai stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī un ka to piemēros visām saistībām un maksājumiem; mudina Komisiju kā Līgumu uzraudzītāju nodrošināt to, ka regula ir pilnībā piemērojama no dienas, par kuru vienojušies abi likumdevēji, un atgādina, ka tikai ES Tiesa var atcelt regulu vai tās daļu; apstiprina, ka tad, ja kāda dalībvalsts vēlētos atcelt regulu vai tās daļas, Parlaments Tiesā aizstāvēs tās spēkā esamību, un sagaida no Komisijas, ka tā iejauksies, lai atbalstītu Parlamenta nostāju; uzver, ka tādā gadījumā Parlaments prasīs, lai Tiesa īsteno paātrinātu tiesvedību; atgādina par LESD 265. pantu un paziņo par gatavību to izmantot;

Pašu resursi

16. CONT atzīmē paradigmas maiņu attiecībā uz atļauju Eiropas Komisijai izņēmuma kārtā aizņemt līdz 750 miljardiem EUR kapitāla tirgos; uzstāj, ka atmaksāšanas metodikai ir jābūt pārredzamai un saprotamai un ka ir jānodrošina iespēja to kontrolēt; uzstāj, ka atmaksāšana būtu jāveic, izmantojot ilgtspējīgu un pārredzamu jaunu ES pašu resursu sistēmu, un ka šie maksājumi būtu pilnībā jāsedz no patiesu jaunu ES pašu resursu radītiem ieņēmumiem, lai nodrošinātu atmaksāšanas plāna uzticamību un īstenojamību;
17. CONT arī norāda, ka Revīzijas palātai un Parlamentam budžeta izpildes apstiprinājuma procedūrā būtu rūpīgi jākontrolē ieņēmumu no Savienības aizņēmumiem kā ārējo piešķirto ieņēmumu iegrāmatošana ES budžetā, ņemot vērā to lielo finansiālo apmēru; uzsver, ka šo aizņemšanās darbību apmēra dēļ ir nepieciešama lielāka profesionālā lietpratība un administratīvā spēja, lai nodrošinātu efektīvas aizņemšanās un atmaksāšanas operācijas, īpašs riska pārvaldības un kontroles satvars grāmatvedības uzskaites ticamības garantēšanai un uzņemto saistību precīzs novērtējums; tomēr uzsver, ka ir stingri jāuzrauga arī pārvaldības izmaksu kontrole; pieprasa, lai progresa ziņojums par aizņemšanās plānu tiktu savlaicīgi darīts zināms budžeta kontroles iestādei, kas to pienācīgi pārbaudītu budžeta izpildes apstiprinājuma procedūras satvarā;
18. CONT šajā saistībā uzsver, ka ierosinātajai pašu resursu sistēmai nebūtu jāpalielina vispārējais fiskālais slogs ES nodokļu maksātājiem, ka tai būtu jānovērš atveseļošanas finansēšanas sloga gulšanās uz visneaizsargātākajām personām un ka tai būtu jāsamazina uz NKI balstīto dalībvalstu iemaksu daļa ES budžeta finansēšanā; uzskata, ka jaunajiem patiesiem pašu resursiem būtu jāveido nozīmīga ES budžeta ieņēmumu daļa un jānodrošina godīga iekšējā tirgus veicināšana.

Ar cieņu

Monika Hohlmeier
CONT priekšsēdētāja

Joachim Kuhs
Referents Komisijas budžeta izpildes
apstiprināšanas jautājumā